

İran'a İnsani Yardım Yapmalıyız

İçeriği Yazan: [Ata ATUN](#) [1] Zaman: Pzt, 26/11/2012 - 09:33

ABD'nin ve Avrupa Birliğinin İran'a uyguladıkları yaptırımlar gerçekten İran halkının ve İran'ın tüm sanayisi ile dışsatımını çok olumsuz etkilemeye başladı. ABD ve AB İran'a "Ya Nükleer Santrali denetime aç ve ağır su üretimini durdur ya da biz seni çökertiriz" diyor ve acımasız bir yaptırım uyguluyor.

Bu yaptırımlardan dolayı İran'a dış dünyadan giren bir para yok. Bu nedenle de İran ithalat yapamıyor. Türkiye'ye sattığı belli bir miktardaki petrolün ve doğal gazın karşılığında Türkiye İran'a Türk Lirası ile ödeme yapıyor. İran'da bu para ile Türkiye'den külçe altın satın alıyor ve külçe altını da nazının geçtiği diğer ülkelerden yapacağı ithalatta kullanıyor. Başka bir çaresi de yok.

İran'ın para birimi Riyal, Dolar karşısında iki yıl içinde yüzde 65 değer kaybetti. Geçen ay Riyal'deki düşüş yüzde 33'ü bulunca İran hükümeti tüm döviz bürolarını kapattı ve Riyali sabitledi. 2010 yılında 1 ABD Doları serbest piyasada 10 bin Riyal iken bugün olmayan serbest piyasada 32 bin Riyal, devlette ise 26 bin Riyal. Tabii devlet satarsa.

İran halkı ise bu yaptırımlardan en çok etkilenen kesim. Özellikle de hastalar, daha da özelde kanser hastaları. İran'da toplam 6 milyon kanser hastası var ve maalesef piyasada da kanser ilacı yok. Döviz eksikliğinden ve de bazı İranlı yöneticilerin karaborsa aşkıdan dolayı ithalatı yapılamıyor. Tahran'daki Uluslararası Kızılay Komitesi Merkezi son sekiz haftadır Kanser ilacının gelmesini bekliyor. Hastalar adeta ölüme mahkûm edilmiş durumda.

İranlı doktorlar, hastalar ve yetkililere göre finansal işlemlere getirilen yasak o kadar etkili ve acımasız ki, insani nedenlerden ötürü yaptırımlardan muaf tutulan ilaçlar ve hayati önem taşıyan diğer malzemeler bile artık İran'a ihraç edilmiyor.

İhracatın yapılmamasının asıl nedeni ABD ve AB tarafından uygulanan yaptırımların ilaç, tıbbi malzemeler ve gıda maddelerini içermemesine rağmen, bu ürünleri İran'a satmak isteyen şirketlerin ABD Hazine Bakanlığı Yabancı Varlıkların Kontrolü Ofisi'nden özel bir izin almalarının gerekmesi. Batıdaki üretici firmalar ABD veya AB'nin kara listesine girmek istemiyor. Döviz yokluğu ise bu sorunla kıyaslandığında ikinci planda kalmakta.

Kanser hastaları ve diğer hayati önem taşıyan hastalar siyasi bir mücadelenin ortasında kaldılar ve İran devletinin nükleer politikası üzerinde hiçbir etkileri yok. Hem kurban hem de mağdur oldular Batı ile İran'ın politik çekişmesi içinde.

Obama İran halkının yöneticilerini suçlaması gerektiğini söylerken, İran'ın ruhani lideri Ayetullah Ali Hamaney de batıya karşı yılmadan direnirlerse zafere ulaşacaklarını söylemekte. Laf söyleyen çok ama hastalara ilaç bulan yok, tedavi eden yok.

Yaptırımlar başlayana kadar İran devleti ve İran'da faaliyet gösteren özel sektör şirketleri İran nüfusunun büyük bir kısmını sağlık sigortası kapsamına alarak tedavilerin, bakımın, rehabilitasyonun ve ilaçların büyük bir kısmını karşılıyordu.

İran'daki sağlık sistemi ve hasta bakımı standardı ile tedavi koşulları komşu ülkelerin çoğuna kıyasla daha iyi ve yüksekti ve uzmanlık isteyen özel hastalıkları olanların çoğu da tedavi alıp iyileşebiliyordu.

Riyal'in devamlı değer kaybetmesi ve buna paralel olarak enflasyonun sürekli artması, eskiden verilen devlet yardımlarının kesilmesine yol açtı. Durum her gün daha da kötüye gidiyor. Kapsamı sürekli olarak genişletilen yaptırımlar yüzünden İran halkı ekonomik sıkıntılar çekmeye ve sağlık

konusunda da büyük sorunlar yaşamaya başladı.

İran halkının İnsani yardıma gereksinimi olduğu kesin.

Prof. Dr. Ata ATUN

ata.atun@politikadergisi.com [2]

Yorumlar

- [Dış Siyasa](#) [3]
- [Toplumsal](#) [4]
- [Diğer](#) [5]

Kaynak URL (17/05/2024 - 00:41 tarihinde yazdırıldı):

<http://politikadergisi.com/makale/iran%E2%80%99-insani-yardim-yapmaliyiz>

Bağlantılar:

[1] <http://politikadergisi.com/pd-uye/ata-atun>

[2] <mailto:ata.atun@politikadergisi.com>

[3] <http://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/dis-siyasa>

[4] <http://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/toplumsal>

[5] <http://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/diger>